

STATENS DYREHELSETILSYN

Fylkesveterinæren for Hedmark og Oppland

Saksbeh. Rådgiver Knut Wold
Email: knut.wold@dyrehelsetilsynet.no

Dato: 10.06.03
Telefon.: 62 55 14 59

Vår ref./ Arkivnr.: 03.0217.002
Deres ref.: 02/02507

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003, 828	Doknr.: 21
Mottatt: 11 JUN 2003 MP/sbo	
Saksbeh.: CHD	Ark.: 750
Kopi:	Avskr.:

HØRING – FORSLAG TIL ENDRING AV DYREVERNLOVEN – TILSYNSMODELL OG VIRKEMIDLER

Generelt

Fylkesveterinæren legger til grunn at et arbeid med full gjennomgang av dyrevernavloven starter om kort tid, jf. Stortingets behandling av dyrevernmeldingen. Dette åpner for at flere prinsipielle spørsmål, som endringsforslagene reiser, kan få en nødvendig grundig behandling i en større arbeidsgruppe eller i et utvalg. Vårt utgangspunkt er derfor at endringer som strengt tatt ikke er nødvendige for å tilpasse dyrevernavloven til opprettelsen av Mattilsynet, overlates til dem som skal arbeide med en full gjennomgang av regelverket på dyrevernområdet. Vi kommenterer likevel en del av forslagene i høringsbrevet.

Endret tilsynsstruktur, karantene m.m.

Fylkesveterinæren for Hedmark og Oppland støtter forslaget om at dyrevernnemndene skal være rådgivende. Til begrunnelsen for forslaget kan det tilføyes at distriktsveterinæren (fagmyndigheten) i forskrift har fått en mer sentral rolle i tilsynet med dyr enn hva som muligens var tiltenkt da distriktsveterinæren ble gitt en generell veilederrolle overfor nemndene i dyrevernavloven § 23. Etter at dyrevernnemndene ble gjort statlige i 1995 og samtidig gitt betydelig tilsyns- og vedtaksmyndighet, har distriktsveterinæren i forskrift fått omfattende tilsyns- og vedtaksmyndighet når det gjelder hold av pelsdyr, høns, kalkun, storfe, svin og strutsefugl. I tillegg har distriktsveterinæren tilsyns- og vedtaksmyndighet etter forskriftene om hestesenter, dyrepensjonat og ervervsmessig omsetning av dyr, mens tilsynsveterinæren har tilsvarende kompetanse etter forskrift om dyrevernav i slakterier. Det må forventes at fagmyndigheten bruker sin myndighet selv om resultatet av det faglige skjønnet, herunder forvaltningsrettslige vurderinger om lik behandling etc, i enkeltsaker kommer i konflikt med hvordan dyrevernnemndene ønsker å håndtere saken med basis i et legmannsskjønn.

Om tildelingen av så pass vidtrekkende tilsyns- og vedtakskompetanse til faglig kvalifisert personell ikke direkte undergraver dyrevernnemndenes funksjon etter dyrevernavloven, vil systemet med dobbelkompetanse sannsynligvis føre til at tilsyn basert på legmannsvurderinger etter hvert vil vike for et mer faglig skjønn. Fylkesveterinæren utelukker ikke at det faglige skjønnet allerede i dag er det dominerende på sentrale tilsynsområder. Dagens situasjon sammenholdt med forventet utvikling gir grunn til å stille spørsmål ved om det er hensiktsmessig å videreføre dagens ordning, i det legmannsskjønnet i praksis neppe vil spille en sentral rolle fremover. Distriktsveterinærens dobbelrolle på en rekke områder i dagens system (veileder uten stemmerett i nemnda og samtidig fagperson med egen tilsyns- og vedtaksmyndighet), er dessuten en forvaltningsmessig konstruksjon det er vanskelig å finne gode argumenter for å videreføre.

Imidlertid er det ikke tvingende nødvendig - om enn praktisk - at spørsmålet om tilsynsmyndighet og dyrevernnemndenes rolle avklares allerede nå. Dette er utvilsomt sentrale spørsmål, som uansett må

vies betydelig oppmerksomhet i en større revisjon av dyrevernavloven. Også de andre forslagene knyttet til tilsynsfunksjonen kan med fordel vurderes i en større sammenheng. Dette gjelder forslagene om å styrke inspeksjonsretten (§ 3), utvide den personkrets tilsynet kan fatte vedtak overfor (ny § 23), innføre opplysningsplikt for pliktsubjekter (ny § 25), gi hjemmel til å kunne hindre framtidig dyrehold over en avgrenset periode (ny § 23a) og klargjøre adgangen til informasjon om dyrevernsaker (ny § 25a).

Når det gjelder forslaget om karantene, bør det vurderes nærmere om et slikt administrativ forbud mot hold av dyr må anses som straff, jf. Høyesteretts uttalelser i det siste blant annet om konkursskarantene og dobbeltstraff.

Når det gjelder forslaget om å begrense tilsynet med dyrehold i private hjem av hensyn til privatlivets fred, vil det oppstå vanskelige avgrensinger mot næringsvirksomhet. En bondegård er vanligvis en virksomhet som drives som næring samtidig som det er et privat hjem. Videre er hobbydyrehold ofte også innrettet med tanke på å være inntektsgivende uten at det er registrert som privat næringsvirksomhet. Slik virksomhet bør ikke unntas fra rutineinspeksjoner. Den som velger sitt private hjem for oppdrett av dyr må ta konsekvensen av dette med hensyn til dyrevernmyndighetenes innsikt i virksomheten.

Varslingsplikt

I § 6 a) foreslås en varslingsplikt som omfatter alle. Til sammenlikning har ikke samfunnet funnet grunnlag for å ha en slik allmenn juridisk plikt til å varsle for eksempel når det gjelder mishandling av små barn som, i likhet med dyr, selv ikke vil være i stand til å melde fra. Sammenholdt med dyrevernavloven § 31 vil det dessuten bli straffbart å unnlate å melde fra. En 15 år gammel datter på en gård vil altså begå en straffbar handling hvis hun ikke varsler om at foreldrene driver gården på en måte som setter dyra i fare for alvorlig vanrøkt eller skade. Det grunn til å vurdere om slike unnlatesehandlinger er straffverdige, selv om den nevnte 15-åringen neppe vil bli utsatt for straffeforfølgning. At en handling eller en unnlattelse av å handle gjøres straffbar er tross alt et sterk og fordømmende signal fra samfunnet om at handlemåten ligger utenfor akseptable normer for atferd.

Den foreslåtte varslingsplikten reiser således en del grunnleggende spørsmål som ikke er berørt i høringsdokumentet. Hvorvidt det bør innføres en slik generell varslingsplikt må utredes grundigere, og det mest hensiktsmessige vil være å overlate dette til dem som skal arbeide med en større revisjon av dyrevernavloven.

Taushetsplikt – partsinnsyn

Forslaget til ny § 6 a), andre ledd bygger, slik vi oppfatter det, på en forestilling om at hemmelighold av kilder er tvingende nødvendig for et effektivt dyrevernarbeid. Hvorvidt det er belegg for et slikt utgangspunkt kan være tvilsomt. Dyreverntragedier skjer likevel jevnlig, selv om det selvfølgelig ikke kan utelukkes at dagens praksis med hemmelighold også bidrar til å hindre at tragedier oppstår. Spørsmålet som uansett må stilles er om forslaget, og også dagens praksis, går for langt i forhold til hva grunnleggende forvaltningsrettslige prinsipper åpner for. Til sammenlikning vil en som anmelder en annen til politiet neppe ha tilsvarende krav på hemmelighold. I praksis vil dokumentinformasjon om hvem som har anmeldt være tilgjengelig for mistenke så sant det ikke er fare for represalier, jf. straffeprosessloven § 242.

Forslaget betyr at nemnda har taushetsplikt også om meldinger fra andre offentlige myndigheter. For eksempel kan nemnda ha blitt varslet av politiet. Faren for represalier vil være liten, og behovet for taushet er neppe det samme som når det kommer en melding fra en privatperson. Det bør derfor vurderes om det er behov for den foreslåtte omfattende taushetsplikten når meldinger kommer fra offentlige myndigheter.

Forskriftshjemmel

§ 30 nr. 10 i forslaget skal erstatte nåværende § 24c dyrevern på slakteri. Med slakteri er trolig ment slakteri for landdyr, men dette går ikke klart fram så lenge fisk også omfattes av loven. En hjemmel for å gi særlige forskrifter for dyrevernsmessige hensyn ved slakterier for fisk m.m. bør også innarbeides. For å presisere dette bør formuleringene suppleres med dyrearter eller grupper av dyrearter som kan omfattes av bestemmelsene. For å unngå at slakting som foregår utenfor slakterier faller ut av hjemmelsgrunnlaget bør formuleringene rettes mot prosessen, og ikke mot sted der prosessen foregår. Vi foreslår følgende (Endring er understreket): "vilkår for slakting av landdyr, sjøpattedyr, fisk og andre akvakulturdyr medrekna vilkår for etablering, drift og godkjenning av slakterier og vilkår for å trekkje godkjenninga tilbake."

Informasjon om dyrevernsaker

Medieomtale av dyrevernsaker og annen offentlig informasjon kan bidra til å fremme vern av dyr generelt. Etter vår vurdering er likevel bestemmelsene i offentlighetsloven tilstrekkelig til å regulere offentliggjøring. De foreslåtte endringene synes ikke å innebære andre bestemmelser enn det som går fram av offentlighetsloven, og det er i så fall overflødig å ha en bestemmelse om dette i dyrevernloven.

Idar Aalmen (e.f.)

Knut Wold

Kopi: Statens dyrehelsetilsyn - Sentralforvaltningen